

Multifunctionele landbouw en leren

Pieter Seunke
 Educatie- en Competentiestudies / RURALE SOCIOLOGIE
 Wageningen University

Inhoud

- Dynamiek en robuustheid van multifunctionele landbouw
- Onderzoeksaanpak
- Onderzoeksbevindingen
- Aanbevelingen voor het onderwijs

Dynamiek en robuustheid van multifunctionele landbouw

- Uitgevoerd door RURALE SOCIOLOGIE en EDUCATIE- en COMPETENTIESTUDIES.
- Bestudeert de ontwikkelingen van multifunctionele landbouw in Nederland.
- Gefinancierd door EL&I en ondersteund door Taskforce Multifunctionele Landbouw.
- Onderzoeksfase 3 concentreert zich op: 'leren'

Onderzoeksaanpak

- Interviews met 120 multifunctionele landbouwbedrijven (verkenning)
  - In zes verschillende gebieden
- 20 aanvullende diepte-interviews (verdieping)
  - Van 'minder' naar 'meer' multifunctioneel
  - Persoonlijke ontwikkeling en leeromgeving
  - Spreiding in gebieden en MFL activiteiten

Onderzoeksbevindingen (verkenning)

- Drie typen leergedrag: intern, georganiseerd en extern leren.
- Leergedrag is afhankelijk van: persoon, bedrijf en omgeving.
- In het algemeen voornamelijk intern en georganiseerd leren.
- Relatie investeringsgedrag en extern leren.
- Relatie MFL activiteit en georganiseerd leren.

Onderzoeksbevindingen (verdieping)

	Minder multifunctioneel	➔	Meer multifunctioneel
Mate van integratie	"lets erbij"	➔	Agrarische en MFL verknoot
Arbeid	Vaker familiearbeid	➔	Vaker vreemde arbeid
Netwerk	Smaller (sector-, bedrijfsgericht)	➔	Breder (buiten landbouw, gebiedsgericht)
Kennisverwerving	Vaker intern	➔	Vaker extern
Leerproces	Impliciet	➔	Expliciet
Leren in de organisatie	Minder georganiseerd	➔	Meer georganiseerd
MFL-competentie ontwikkeling	Individueel (vaak de vrouw)	➔	Meer complementair (samen leren)
Beroepsidentiteit	Smaller (meer boer, producent)	➔	Breder (meer plattelandsondernemer)
Competenties	Vakmatig/methodische competenties	➔	Ondernemerscompetenties

Aanbevelingen voor het onderwijs

- MFL is geschikte en rijke context om aan ondernemerscompetenties te werken.
- **Beroepsidentiteit:** kennismaking met MFL in de brede zin.
- **Belang externe omgeving:** naast aandacht voor bedrijf, aandacht voor omgeving.
- **Belang algemene ondernemerscompetenties:** aandacht voor algemene ondernemerscompetenties.
- **Belang organiseren eigen leren:** aandacht voor leren-leren.

Meer informatie?

- Website onderzoeksproject:
Multifunctionelelandbouw.wordpress.com
- Slotbijeenkomst onderzoeksproject, 15 juni a.s.
Landgoed Mariënwaerd, Beesd

Bedankt voor uw aandacht!
Vragen/opmerkingen?

